

Kůrovcová katastrofa v roce 2018

Bezpodmínečně nutná opatření pro r. 2019

Kůrovcová katastrofa v lesích ČR a stav lesů.

Pokud se někde přemnoží kůrovec, myšleno lýkožrout smrkový, mluvíme obvykle o kalamitě, kterou je nutno okamžitě řešit. To, co se děje několik posledních let v naší zemi, není kalamita, ale katastrofa! Katastrofu nezpůsobili lesníci, ale současný systém, vládní ustanovení, směrnice, příkazy, nařízení, zákony – které sice vypadají, že nemají nic společného s katastrofálním namnožením kůrovců, ovšem pouze navenek! K tomu všemu přispívá absurdní aktivita a daný vůdčí prostor různým naprosto nevzdělaným „aktivistům“ bez odpovědnosti k této problematice, kteří se nedokáží orientovat v přírodním prostředí, neznají veškeré vazby v přírodě, ohánějí se různými, často nepotvrzenými, zato však senzačními výzkumy různých vědců. Musíme si však uvědomit, že všichni vědci nejsou vědecky na špičkové úrovni a jsou mezi nimi také lidé, kteří velice často zkoumají pouze „nesmrtelnost chrousta“. A stejně tak nelze veškerý vědecký výzkum aplikovat v lesním prostředí. Někdy a někde to jde, jindy a jinde se setkáte s naprostým nezdarem. Od podobně zavedeného systému totiž všechno začíná a bude-li pokračovat, ve velice krátké době 5 – 10 let se můžeme rozloučit s převážnou částí starých a vysokých lesů v naší vlasti.

Celkové zastoupení smrku v ČR se uvádí někde kolem 51 – 53%. Pokud bude mít kůrovec co žrát, zahubí veškeré porosty nad zhruba 50 let věku. Smrk ale netvoří všude pouze smrkovou monokulturu, často bývá pouze složkou celkové porostní skladby. Ovšem pokud z této skladby zmizí, dochází k rozvolnění zbývajících dřevin a jejich následné nestabilitě až zkáze působením větrů, námraz, sněhu – a také mnoha dalších činitelů. Pokud si totiž někdo myslí, že jiné stromy nemají své problémy, je na šeredném omylu vzhledem k dlouhodobosti lesa. Namátkou lze připomenout téměř vymizení starých jilmů v šedesátých a sedmdesátých letech působením grafiózy v celé Evropě, ve stejném období usychání jedle, kdy se uvažovalo o její další budoucnosti, dneska nám usychají jasany působením chally - podobně, jako kdysi jilmy, na borovicích máte lýkohuby, mnišky, sypavky, modřín má své pouzdrovníčky, třásněnky, také lýkožrouta - dokonce největšího z těchto druhů, cizokrajný smrk pichlavý v Krušných horách dovlečenou kloubnatku, duby trpí obaleči, jírovce klíněnkami, střemchy předivkami, smrky na horách ještě obalečem modřínovým, ploskohřbetkou, vznikají dneska opět lokality s přemnoženým chroustem, o jehož nebezpečí se více než 50 předchozích let již nevědělo – zkrátka nenajdete žádnou dřevinu, která by neměla spoustu svých vlastních problémů, pokud ji začnete pěstovat ve větším množství. **Všechna tato nebezpečí pro les se navrácí pouze z toho důvodu, že dneska v naší republice nemá nic svůj řád, na odpovídajících postech nesedí odborníci, ale kamarádíci kamarádů, panuje spíše chaos! Anebo je to účelné – pro zajištění dostatku práce pro firmy, které vlastní harvestory!**

Dneska se s oblibou tvrdí, že kůrovcovou katastrofu způsobil oteplení v posledních letech a že smrk má „odzvoneho“, je potřeba jeho urychlená náhrada za jiné, především listnaté stromy, či stromy snášející sucho. Ze smrku se udělal z nějakého důvodu „třídní nepřítel“. Asi neškodlivější názor v téhle hloupé době vlády aktivistů a ochránců, kteří chrání kyticu a přitom jim nevadí, že se zničí prostředí, které kyticka vyžaduje. Smrk patří mezi velice adaptabilní dřeviny – lze jej pěstovat jak na nevhodných stanovištích s ročním srážkovým úhrnem i pod 400 mm až po místa s úhrnem nad 2000 mm. Pravdou je, že je velice závislý na vodě a od toho se odvíjí i jeho kubatura – kde má více vody, tam je mohutnější, kde je vody méně dosahuje v mýtním věku často hmotnosti hrubě pod jeden kubík. Ale roste tam! Krásným příkladem může být Křivoklátsko, kde na vysychavých stráních špatně roste dub, akát, borovice černá a borovice lesní a další dřeviny ve formě keřů a polostromů. Dalo by se říci, že vzhledem k vegetačnímu stupni a nízké nadmořské výšce je tady stanoviště pro smrk naprosto nevhodné. No, a přesto tady najdete v hlubokých úzkých údolích kolem potůčků smrky dosahující výšek až 40 metrů, s výčetní tloušťkou v 1,30 metru - často nad jeden metr tloušťky a kubaturou i nad 5 kubiků! Dalším zářným příkladem může

být i Těptínský smrk, který padl vichřicí nedaleko (jihovýchodně) od Prahy v r. 2008 v údolí Kamenického potoka **v nadmořské výšce 350 metrů**. Znamému horskému Králi smrků z Boubínského pralesa byla naměřena výška 57,2 metru. U Těptínského smrku rostoucímu na „naprosto nevhodném stanovišti pro smrk“ byla naměřena výška dokonce celých 58 metrů!!! A roste tam ještě dost dalších jeho druhů, co dosahují výšky přes 50 metrů! Smrk je prostě závislý na dostatku vody – jak z půdy, tak i vzdušné vlhkosti v horách působením nízké oblačnosti, mlh - horizontálních srážek. Stejně tak v nízkých nadmořských výškách pod 400 metrů nedosahuje sice v mytním věku žádné zvláštní kubatury, často sotva do jednoho kubického metru, ale roste tam, zůstává zelený a při přísuších se zde chová úplně stejně jako ostatní dřeviny určené podle příslušných hospodářských souborů za dřeviny základní. To znamená, že na těchto stanovištích, pro které není vhodnou (základní) dřevinou, prosychá, nebo zůstává zelený stejně jako dřeviny pro dané stanoviště vhodné a určené.

Nelze všechno paušalizovat. Paušalizují pouze hlupáci nepolíbení lesnickou múzou. Kdyby byla pravda, že smrk v nižších nadmořských výškách na nevhodných stanovištích pod 500 metrů nemá budoucnost – byly by přeci všechny smrky po posledních třech letech přísušků na těchto stanovištích dávno již všude uschlé – a není tomu tak! Naopak, pokud bychom se měli držet podobné demagogické úvahy, tak podle zkušeností z Národního parku Šumava, by spíš neměl smrk patřit do horského lesa, neboť právě první usychání smrků tam začalo v nadmořských výškách nad 1200 metrů v okolí Luzného (1373 metrů) – byla by to stejně demagogická úvaha. V NPS uschly totiž nejdříve všechny smrčiny nejvíce nad 900 metrů až po horní hranici lesa, kde je pro smrk dané přirozené stanoviště.

Tak kde je pravda?

Usychání smrků kůrovcem vzniká jen „lidskou hloupostí“ ničím jiným! A co se týká přísušků – ty také v minulosti byly a nemalé. Obdobné posledním suchým rokům. Například v letech 1904, 1911, 1921, 1933-1936, 1946-1947 a opakovaly se v téměř pravidelných jedenáctiletých intervalech. Od r.1900 za Rakouska-Uherska bylo již značné množství původních lesů přeměněno na smrkové monokultury atraktivní pro rozvoj kůrovce. Akorát ve všech předchozích dobách a režimech měli na starost lesy lesníci a všechny předchozí režimy jim umožňovaly proti rozmnožení kalamitních škůdců účinně postupovat! Z doby 1945 – 1950 je zaznamenána dosud největší kůrovcová kalamita ve státech střední Evropy odhadovaná celkově na 40 miliónů kubiků! Tehdejší lesníci neměli pouze tolik účinné nástroje a prostředky ke kácení a odvozu dřeva – nebyly motorové pily, nebyly traktory. Oni jen nestíhali všechno včas zpracovat. **Proč však tato kalamita v Evropě vznikla? Kalamita vznikla na konci druhé světové války! Po období trvání války také asi všechno nemělo svůj patřičný řád v té době. Navíc v letech 1946-1947 byly nejhorší přísušky v celém století, kdy ani obilí nenarostlo! Přesto dokázali lesníci kalamitní vývoj kůrovce zastavit na začátku padesátých let!**

To, co se děje nyní v dnešní moderní a výkonné době, za to může současný režim, který lesníkům neumožňuje, nebo přímo zakazuje účinně postupovat! Každý normální lesník totiž ví, že **zahrávat si s tak nebezpečným kalamitním škůdcem a ponechat jej rozmnožit – to si dovolí jenom hazardéři nebo lidé zcela neznalí této problematiky**. I když ke škodám také docházelo v dobách výkonných těžebních prostředků, již od šedesátých let minulého století se jednalo o škody celkově zanedbatelné a lesníci nikdy již nedovolili, aby k nějaké katastrofě došlo. Přísušky mají pouze jednu jedinou nebezpečnou vlastnost – v době jejich trvání může kůrovec vytvořit až o jednu generaci navíc, více se namnožit. Pokud ovšem máme kůrovce v lesích na základním stavu, tak z nízkého stavu se vytvoří i nízký nárůst, který nemá zatím valný vliv na škodu v lesích. Ovšem při vysokém, či kalamitním stavu vzniká již katastrofa!

Balíček opatření pro záchranu našich lesů, který předložili vládě aktivisté hnutí Duha, lze celkově pokládat z valné většiny za zcela škodlivý, velice nebezpečný pro

ochranu a především budoucnost našich současných lesů – i přesto, že lze s některými drobnými návrhy souhlasit. **Vůbec se v opatření neřeší, jak zachránit lesy stávající!** Aktivisté Duhy si myslí ve svých opatřeních, že lesy lze jednoduše za krátkou dobu změnit. Přeměnit dřevinnou skladbu lesů totiž trvá více než 100 let! Hrubě více! Nikde se v balíčku opatření nedočtete, jak tuhle probíhající katastrofu zastavit! Domněnky aktivistů, podložené pochybným, senzačním, či z kontextu vytrženým vědeckým výzkumem, jsou založeny na zkáze našich lesů původních a jejich náhradě za jiné vysázené stromky. **Takže musí nejdříve zmizet lesy staré 100 a 200 let a po nich nám porostou mladé kultury jiných dřevin?? To snad přece nikdo z normálních lidí nechce, ani nemůže chtít!!!**

Pro lidi bez patřičných znalostí, bez vzdělání k dané problematice, či bez dostatku kvalitních užitečných informací, pro takové lidi je „zcela jednoduché za krátkou dobu spasit svět“. Vraťte les lesníkům – oni mají za sebou na 300 let generací svých předchůdců a jejich zkušeností a lesy před 30ti lety ještě snad pamatujeme všichni. Aktivisté a ochránci přírody mají za sebou pouze 30 let své práce – výsledky také vidíme všichni! Součástí práce lesníka je i lov zvěře – zná dokonale anatomii těla ulovené zvěře, dovede ji zručně po ulovení vyvrhnout. Mohl by si také myslet, že dokáže, stejně dobře jako veterinář, vykastrovat třeba kočku. Dokáže jí rozříznout břicho, vyříznout vaječníky, ba i zašít by ji dovedl. Akorát neví, jestli by ta kočka ještě po jeho „odborném zásahu“ ještě někdy běhala. Proto se raději veterinářům do jejich práce nemontuje. U té kočky se to pozná ihned. Bohužel, v přírodě a lesním prostředí poznávají chybu naší generace nejdříve vnuci a pravnuci. Lze velice obtížně pochopit, že lesnickým expertem hnutí Duha je veterinární doktor. Stejně obtížně lze pochopit, že jednou se aktivisté tohoto hnutí přivazují na Šumavě ke stromům, aby umožnili vyrojení kůrovce, a pak najednou stvoří balíček opatření proti tomuto jimi chráněnému broukovi. **Na Šumavě jim rozsáhlé odlesněné plochy nevadí – všude jinde jsou nebezpečné a dochází na nich k degradaci půdy, erozím, změně vodního režimu v půdě. Co je tohle za demagogickou úvahu? Proč to na Šumavě je v pořádku, podle nich, a jinde ne??** Za nic neodpovídají – kecat a psát mohou, co chtějí! To snad už pochopí i dítě z mateřské školky! **Asi by se vážně měla ponechat ochrana našich lesů pouze odpovědným lesníkům a nikomu jinému – především ne lidem, kteří záměrně škodí přírodě!**

Na Šumavě dokázali současní ochránci přírody jeden unikát, který nikde v jiné zemi Evropy nenajdete a který nikdy v předešlé historii lidí se nikomu nepodařil. Dokázali během velice krátké doby (myšleno k celkovému věku lesa) zlikvidovat lesní porosty různověkého stáří od 50ti let věku do 300 let věku – i více než 600 let - a nahradit je porosty mladého nárostu ve věkovém rozpětí do sotva 20ti let. To vše na rozsáhlé ploše 25 - 30 tisíc ha, bude to spíš plocha ještě větší. Národní park Šumava totiž neposkytuje seriózní informace, nejspíš se v NPŠ nevede, nebo neumí vést pravdivá lesnická evidence. Lze však snadno porovnat podle existující lesní hospodářské evidence a inventarizace lesů stav a stáří lesů do r.1989 se současným stavem a stářím lesa. Je to obdobné, jako kdybyste na Šumavu přišli a začali ji od jednoho konce kácet motorovou pilou. Nevýznamný je jenom rozdíl v rychlosti zničení živého stromu – pilou jej pokácíte za tři minuty, kůrovec jej zničí za tři týdny, konečný výsledek je stejný. Tihle ochránáři dokázali to, co se nepodařilo mnoha generacím lesníků na Šumavě nikdy v historii celých staletí zpátky – lze říci, že k tomu nikdy nedošlo od čtvrtohor! I kůrovcová kalamita, která přišla na Šumavě po vichřici z října r.1870 byla spíše záměrná, politická a obchodní – majitelé lesů Schwarzenberci měli zájem na přeměně původních smíšených pralesů na smrkové monokultury. Smrk v té době na Šumavě dosahoval zastoupení asi 30% vedle dalších dřevin – jedle, buku, javoru klenu a jiných. Před více než 200 lety začali totiž lesníci úmyslně na zakázku majitelů lesa přeměňovat původní lesy a pralesy na smrkové monokultury s řízenou obnovou lesa – stejně, jako všude jinde v Evropě! Přitom se ale také naučili v monokulturách smrku hospodařit, aby dozrávaly k mýtnímu stáří bez

následných škod větrem, sněhem, námrazou a hmyzími škůdci. Nikdo z nás lesníků neočekával, že přijde jednou režim, který řekne, že 200 let předtím se dělala chyba, tak ať všechno naráz (naráz znamená v lese za 20 – 40 let) uschne a budeme dneska honem tvořit lesy nějak smíšené. Jenomže jaké lesy budeme nyní tvořit? Přeci stejnověké lesy! A i když smíšené, pokud by se to napoprvé podařilo, což je docela sci-fi, zlikvidujeme především různověkost lesů, která dosud panovala. Ono totiž všem těmto aktivistům vůbec nedochází, že dneska, pokud vidíme jeden stromek asi metr vysoký a vedle něho stromek 6 – 8 metrů vysoký – tak je mezi nimi pouze 10 – 15letý věkový rozdíl! Tohle není již po padesáti letech žádná různověkost a po 100 letech ve věku mýtního lesa hovoříme o stejnověkosti s věkovým rozpětím stáří porostu! Tohle vše se srovnává v průběhu života lesa a u lesa starého nad 100 let je rozpětí věku 20 let (často i více) celkem normální běžná záležitost.

Stejně tak, jak si dnešní zaměstnanci parku myslí, že jim vyrůstá nějaký smíšený les a tvrdí to – jedná se o zcela lživou informaci, anebo informaci z naprosté profesní neznalosti. Pravda, vidíme mezi nárosty smrkové monokultury, co nahrazuje původní uschlé lesy, že také roste bříza, jeřáb, bez červený – v nízkých nárostech to vypadá působivě. Ovšem, to jsou krátkověké dřeviny, které se během růstu dřevin dlouhověkových několikrát během jejich života obměňují, zanikají, jsou podružné a tvoří jenom nerozhodující příměs většinou v podúrovni hlavních dřevin především v horách, horských smrčínách. Pravda, i na Šumavě existují lokální výjimky, kdy se na některých místech živelně zmlazuje místo smrku třeba monokultura buku – za příklad lze uvést Boubínský prales, anebo masív nejvyšší hory krumlovského okresu Smrčina (1332 metrů) – tam má buk v nižších nadmořských výškách vhodné podmínky a zmlazuje se zcela živelně, kdy téměř nedovoluje jiným dřevinám růst. Také to není úplně dobře. Na převážné části území po uschlých lesích Šumavy narůstá smrková monokultura stejného věku vzniklá ze semen smrkových porostů založených uměle před 100 – 200 lety bez ohledu na jejich původní genetickou klasifikaci – tzn. z nepůvodních smrků Šumavy, ze semene sebraného z různých koutů Evropy! **Nutno si uvědomit, že pomalu 300 let tady máme hospodářské lesy, které svojí rukou přeměnil člověk a jenom člověk to opět může během několika svých generací napravit. V průběhu několika svých generací!!! Ale vůbec ne za nějakých 30 nebo 40 let, jak si může někdo myslet!**

Dneska přichází doba, kdy je nutno si vážít každého starého velkého stromu. Přestat s tím nesmyslným kácením, nebo jinou likvidací z naší lidské hlouposti! Tak bychom měli, jako lidé uvažovat pro budoucnost našich příštích generací. Živý les přeci nemůže být dneska již jenom „fabrika“, co vyrábí dřevo! Asi přestává doba, kdy dřevo jenom hoří, nebo tvoří krov mého domu. Začíná být čím dál více důležitý ten živý, starý a velký strom.

Proč?

Od šedesátých let se lidstvo na planetě zdvojnásobilo. A jde to stále rychleji. Všichni potřebují dýchat a pít vodu.

Musíme si uvědomit, že lidstvo na naší planetě jenom za posledních 100 let zničilo více než 60% vysokých starých lesů a pralesů. Je pravdou, že hlavní energii dopadající na naši planetu nám dává sluníčko. Druhou pravdou je, že pevniny tvoří na naší planetě pouhých 29% plochy. Jinak přeměňuje svoji energii sluníčko při dopadu svých paprsků na plochu oceánů a moří, jinak při dopadu na plochu bez lesů a jinak zase na plochu pokrytou vysokými lesy. Působením sluníčka vznikají různé teplé a studené proudy v oceánech, které ovlivňují i podnebí blízkých pevnin, vzniká teplý a studený vzduch působící následně vichřice a průtrže mračen. To je nejspíš veškerá hlavní energie, se kterou se potýkáme (uvedeno pouze všeobecně).

Stromy a lesy patří mezi výkonné a přirozené chladicí systémy naší planety. Teplota pod stromy je průkazně nižší než teplota v otevřené krajině. A také stabilnější. Lesní porosty zmírňují styk teplého a studeného vzduchu – příčinu vzniku větrů, vichřic a orkánů. Jeden vzrostlý strom na sobě udrží několik hektolitrů vody v době deště, jehličnany obecně 2x tolik,

co listnáče. Zbrzdí tak její okamžitý odtok z prostředí, umožňují lepší pozvolnější vsak do půdy. Obecně jeden strom ochlazuje své prostředí (to není pouze stín) energií několika desítek kWh. Jeden kilometr čtvereční lesa ochlazuje až několika stovkami megawatthodin, již několik desítek kilometrů čtverečních vzrostlého lesa dokáže ochladit své prostředí denně výkonem vyšším, než je nainstalovaný výkon všech elektráren v ČR. V průměru spotřebuje jeden starý strom v rámci malého vodního cyklu (co naprší, vypaří rostliny a opět se to vysráží v podobě deště, mlhy) při výparu cca 350 - 400 litrů vody také 250 – 280 kWh sluneční energie. Pokud jej pokácíme – sluníčko ohřívá tou energií 280 kWh, která by se normálně spotřebovala k výparu, prázdné místo a tím také dochází k dalšímu zvyšování oteplení okolního ovzduší.

Nedávno jsem četl studii vědce pracujícího pro Národní park Šumava. On uváděl, že není žádná pravda, že po absenci vysokých lesů se nějak významně snížily srážky na Šumavě. Poukazoval na statistiku z šedesátých let minulého století. Ponechme stranou pravdivost tvrzení, také absurdnost tvrzení, kdy zničením vysokých lesů došlo na Šumavě ke katastrofickému narušení malého vodního cyklu! Ptejme se jinak – co se děje s vodou při přivalových deštích, která dopadne na vytvořené stepi, lesostepi, nárosty v národním parku a co se s ní dělo v době, kdy byly na Šumavě hluboké a nenarušené lesy, lesy vysoké a staré? Voda, která dopadá a nynější odlesněné plochy pokryté snad jenom nějakými nárosty 1 – 8 metrů vysokými, nebo vzniklým bezlesím – prakticky ihned po povrchu odtéká z prostředí. Zatímco při existenci vzrostlých a starých bývalých lesů – mnoho té vody zůstávalo zadrženo na samotných stromech, až po jejich úplném promočení se dostávala k půdě, lépe se vsakovala, zůstávala zadržovaná v přírodě a nedocházelo k jejímu nadměrnému povrchovému odtoku!

Pravda, naše země v srdci Evropy je malá. Ale nebyla nikdy nevýznamná působením svých lesů. Pokud my necháme svoje vysoké lesy zničit, jenom tím přispíváme ke katastrofě naší planety.

Patřím k té garnituře lesníků, co sloužili před r.1989, kdy ještě lesařina existovala a dělala se tak, jak se dělat má. Uvedu proto, proč se dneska někteří současní „odborníci“ vymlouvají na nějaké oteplování ovzduší, nedostatky srážek, či pokles vody v půdě a hledají tam příčiny kůrovcové katastrofy spuštěné v naší republice. O lidech, kteří se dnes starají o Šumavu, psát raději nebudu.

Příčiny vzniku kůrovcové kalamity:

1. Transformace lesů.

Počátkem devadesátých let byla provedená transformace lesů. Do té doby se o veškeré lesy v naší republice staraly pouze státní lesnické organizace – Státní lesy, Vojenské lesy a statky, Správy národních parků. Pro ostatní majitele lesa (soukromé osoby, či jiné organizace) byla funkční Odborná správa lesů, kdy na činnost v lesích cizích dohlíželi a vedli o ní lesní hospodářskou evidenci jednotně právě tihle státní lesníci. Bylo zlikvidováno tehdejší Ministerstvo lesního a vodního hospodářství, které bylo zařazeno pod Ministerstvo zemědělství. Transformací státních lesů s jednotným odborným hospodařením v lesích na různé jiné celky se zničilo a rozbilo právě tohle jednotné a odborné hospodaření v lesích. Navíc, co je velice důležité, byla daná možnost jiným lidem, než lidem s lesnickým vzděláním, aby se o naše lesy starali – viz např. Národní park Šumava, kde po 25ti letech jejich hospodaření bylo zničeno na 30 tisíc hektarů vysokých starých lesů. Za tu dobu se na území parku **vytěžilo a prodalo více než 6**

miliónů kubíků dřeva, další milióny kubíků uschly a byly ponechány na místě! Vzhledem ke znalosti hektarových zásob dřeva na Šumavě, lze říci, že za dobu existence Národního parku zde uschlo, nebo jiným způsobem zmizelo na **20 miliónů kubíků kvalitního dřeva!** Plus mínus nějaký milión. Bez dobře a pečlivě vedené lesní hospodářské evidence! **A stále na území Národního parku gradační žír kůrovce pokračuje!** K tak vysoké těžbě dřeva, či jiné likvidaci, by nikdy nedošlo, ani by dojít nemohlo, pokud by se zde hospodařilo podle Lesního zákona! Zničením prostředí vysokého a starého lesa došlo i ke zničení biotopů, životního prostředí, stasisců ptáků, savců, obojživelníků, plazů! Došlo ke zničení biliónových množství výskytu hmyzu, mikro a makroorganismů v půdě vázaných na prostředí mikroklimatu vysokého a starého lesa! Došlo k devastaci vodního režimu v půdě, kdy dochází k vysychání pramenů a studní. **Takhle má snad vypadat ochrana přírody? Je tohle vůbec normální???**

Na ostatním území naší republiky šlo ještě setrvačností vše podle daných pravidel asi 15 let, kdy vláda vyhlásila, že veškeré těžby musí podléhat výběrovým řízením, která trvají více než měsíc, i dva měsíce. Lesníkům se tímhle nařízením svázaly ruce a bylo jim zamezeno proti kůrovci účinně postupovat. Od té doby nastává i neřízená gradace kůrovců na kalamitní stavy a výsledkem je nynější kůrovcová katastrofa v posledních třech letech. Samozřejmě, napomohly tomu i přísušky, které gradaci kůrovce urychlily.

2. Propuštění vlastních zaměstnanců a převedení těžby dřeva na dřevařské firmy s harvestory, kdy jejich výběr je podmíněný výběrovým řízením.

Pod vlivem nějakých pseudoekonomických názorů tehdejší politické garnitury se po r.1989 začalo likvidovat vše, co fungovalo za předešlého politického režimu. No Bóže, tak se zlikvidovaly fabriky (obrazně). Až jednou přijdou k moci lidé inteligentní, postavíme si třeba za pět let opět fabriky a modernější i výkonnější. Jenomže pokud necháme zničit staletý strom, nepostavíme za pět let nový, ani za deset let! Celých sto let budeme muset čekat, než nový staletý strom naroste!

Horší byl již náhled těchto pseudoekonomů, že je zbytečné mít vlastní zaměstnance, „ekonomičtější“ je provádět svou činnost pomocí zadání práce nějaké profesionální firmě. Došlo k masovému propouštění vlastních zaměstnanců. Ale tehdejší vlády, ani nynější - neboť pomalu třicet let dosazujeme do pozic ministrů a ředitelů neodborníky, tak tyto vlády neodborníků si neuvědomují, že v zemědělství a lesnictví se pracuje se živou přírodou. A že tady v těchto profesích existuje nebezpečí z prodlení, opomenutí, přestává pečlivý svědomitý a účinný přístup. To vše má nakonec výsledek škod nedozírného dlouhodobého charakteru, který nelze okamžitě napravit! Propuštěním vlastních zaměstnanců se lesníkům odebrala možnost okamžitě a operativně jednat v případě výskytu kalamitních škůdců a zamezit tak jejich dalšímu vývoji. Nehledě na to, že z řad dělnických profesí byli propuštěni kvalifikovaní pracovníci, kteří pro les žili - stejně jako lesníci, co brali svoji práci za poslání!

Zatímco dříve měl lesník na starost asi 500 – 700 ha lesa, tak dneska se lesník (revírník) stará o 1500 - 2000 hektarů svěřeného lesa. To je zcela neúnosná porce, nestačí vůbec v měsících atraktivních pro sezonní práce, pro výskyt škůdců, svůj svěřený úsek ani náležitým způsobem pečlivě kontrolovat a dobře v něm hospodařit. Podobný úzkoprsý náhled na ekonomiku hospodaření v lesích přináší nakonec nenávratné škody mnohamiliardových ztrát!

Výběrová řízení lze sjednávat ještě tak na úmyslné dopředu naplánované těžby dřeva, ale trestuhodné je požadovat výběrová řízení při těžbách nahodilých způsobených abiotickými a biotickými činiteli (počasí a hmyz), kdy hrozí nebezpečí z prodlení a nevhodného zpracování jakékoli škody v lesích nebo kalamity způsobené čímkoliv! **Kdo**

požaduje v živé přírodě, kde hrozí nebezpečí z prodlení, časově dlouhá výběrová řízení, je prostý zločinec a měl by se za své jednání odpovídat v arestu!!!

Těžba dřeva čerstvě napadeného kůrovcem pomocí harvestorů, její následná manipulace – vyvážení na skládky a další doprava neošetřeného dřeva do různých konců naší republiky musí být okamžitě zakázána!! Harvestory při odvětvění značnou část kůry oloupají, aniž by byl kůrovec zničený a rozšiřují tak jeho další působení v lesích! Pokud chceme u této technologie těžby dřeva pomocí harvestorů zůstat – musí bezpodmínečně stát za harvestorem při zpracování kůrovcem čerstvě napadeného dřeva člověk s postřikovačem, který insekticidem a barevným smáčedlem po popojetí harvestoru veškerou oloupanou kůru a vyrobené sortimenty okamžitě důkladně asanuje. Sortimenty se mohou vyvážet z lesa nejdříve za měsíc – po kontrole, že se v něm již nevyskytuje žádný živý brouk!

3. Jiní vlastníci lesů pod dohledem odborných lesních hospodářů (OLH).

Funkce Odborného lesního hospodáře byla vytvořena pro soukromé vlastníky lesů – obvykle malých celků do 50ti hektarů, pro které se zpracovávají Lesní hospodářské osnovy (obdoba Lesního hospodářského plánu). Těmto majitelům lesa je přidělený OLH pro hospodaření ve svých lesích.

Odpovědnost za svůj svěřený úsek dříve nenesl pouze lesník, ale také celé vedení lesní správy či polesí a dalších nadřízených složek. Komu se dneska za svou činnost odpovídá odborný lesní hospodář? Je postihovaný za to, že na půl hektaru nějakého soukromého pozemku, který spravuje, vnikl žír kůrovce? Od vlastníků lesů nemůžeme požadovat, aby znali problematiku kalamitních i jiných škůdců – na to právě mají svého odborného hospodáře, ten má být hnán k odpovědnosti! Na výkon práce OLH musí být patřičný odborný dohled, který dneska žalostně chybí! OLH pouze dostává zapláceno za hektary, které spravuje.

S čím se dneska setkáváme? Nevede se patřičně lesní hospodářská evidence, kácí se protizákonně lesy, nezalesňují se vzniklé holiny, neprovádí se patřičná ochrana lesa (a mnoho dalšího) – to vše pod dohledem Odborných lesních hospodářů. Jistě – najde se spousta poctivých majitelů svých lesů, kteří si chtějí své lesy zachovat, ale také další **spousta jiných majitelů, kteří ve vykácení a prodeji svého lesa vidí okamžitě zbohatnutí bez ohledu na stáří lesa. Všechno vykácet, prodat, a po mně potopa!**

4. Dohled na dodržování Lesního zákona, lesních vyhlášek, nařízení, norem.

Existuje sice nějaký Lesní zákon, vyhlášky, nařízení – ale citelně chybí již pomalu 30 let kontrola a dohled na dodržování těchto ustanovení. Před r.1989 přicházela na lesní správu kontrola z pozice tehdejší krajské správy státních lesů 1x – 2x do roka. V případě porušení nějakých ustanovení zákona, či vyhlášek, byly udělovány lesním závodům pokuty. Dneska si ani mnohé státní lesní organizace hlavu s dodržem zákonů zrovna moc hlavu nelámou! Co potom ty ostatní organizace a majitelé lesa?

Lze se poté něčemu divit? Zkusme zrušit dohled dopravní policie na dodržování vyhlášek a nařízení v dopravě. Všichni řidiči sice vědí, že na červenou se jezdit nesmí, ale pokud nebude dohled, nebudou pokuty za přestupky – do roka všichni, nebo převážná část, na tu červenou budou jezdit a také si s přestupkem zrovna nebudou lámat hlavu!

5. Odvoz dřeva z lesa, manipulační sklady, dřevosklady na zpracování řeziva.

Před r.1989 neexistoval převoz napadeného dřeva kůrovcem do jiných míst, než byla skládka dřeva, pokud toto dřevo nebylo asanováno s barevným označením. Každý dřevosklad na další zpracování kulatiny na jiné výřezy, či řezivo – byl obvykle vybavený odkornovačem kůry, která se hromadila na kopicích a jejím následným samovolným

zahříváním docházelo k dalšímu zničení případného živého brouka, kterého nezničil odkorňovač. Každý takový dřevosklad byl po svém obvodu opatřený lapači s feromonovou návnadou, kam se přes veškerá stávající předchozí opatření uniklý brouk odchytil. **Tahle záležitost se již dneska vůbec nedodrží!**

Při současném politickém režimu existuje dostatek soukromých dřevoskladů na zpracování řeziva – bez odkorňovačů kůry, s absencí feromonových lapačů po obvodu. Dovezené napadené dřevo často na skládce dřevoskladu leží několik dnů až týdnů, než dochází k jeho zpracování. Kůrovcem dovezeným bůhví odkud se tak zaneřádí okolní lesy!

Bezpodmínečně musí být zakázána veškerá doprava dřeva z míst výskytu a zpracování na pni – tzn., v místech, ke se kůrovec vyrojil. Tohle je jeden z nejdůležitějších – dneska zcela opomíjených faktů, kdy kůrovce doslova množíme! V těchto místech se totiž brouk vyskytuje lokálně, musí se zde provést okamžitě obranná opatření (položením lapáku, instalace lapače, nebo otrávené trojnožky) a odvětvené, zpracované napadené dřevo se živým broukem musí zůstat na místě výskytu, kde je asanováno insekticidem, případně odkorněno na podložené plachty a kůra okamžitě spálena. Odkorněné sortimenty lze okamžitě přibližovat na skládky a dále s nimi i manipulovat. Sortimenty ošetřené insekticidem lze přibližovat z lesa nejdříve za měsíc až po kontrole, že se pod kůrou nevyskytuje žádný živý brouk. Jinak si působíme další roztahování brouka po lese a dostává se tak do míst, kde se předtím nevyskytoval! Zakládáme si tak na nově napadené stromy a ohniska v jiných místech lesa, kde brouk původně nebyl!

6. Ochrana lesa proti kůrovcům – specifikace na daném stanovišti.

Ochrana lesa proti všem kalamitním škůdcům znamená především **pečlivost a naprostou vědomost o každém jednotlivě čerstvě napadeném stromu** – přísně poctivé evidenci napadených stromů. Také důkladnou znalost biologie kalamitního škůdce.

U kalamitního škůdce rozpoznáváme **základní stav, zvýšený stav a kalamitní stav**. Každý z těchto stavů v lese vyžaduje jiná opatření. Nesmírně důležitá je každoroční účinná prevence a znalost stavu kůrovců ve svém revíru. Pokud se nám kůrovce daří udržovat na základním stavu – je to asi to nejlepší, co může být. Lýkožrouta nikdy z lesů úplně nevymýtíme. Proto je tuze důležité udržovat jeho stavy na co nejnižších mírách. Poté nás již nemůže překvapit ani přísušek v nějakých letech – z nízkého stavu se vyvine i malé množství pro další rok. Pokud je lesník flink, nebo nemá možnost účinně proti kůrovcovi postupovat (viz nařízení vlád v předchozích bodech), dochází v dalších letech ke zvýšeným a kalamitním stavům poměrně rychle. Nezapomínejme, že jedna samice lýkožrouta klade při každém svém rojení 30 – 80 vajíček. Na jeden strom nalétává několik tisíc samic – kolik z něho poté vylétne nového brouka zhruba po deseti týdnech, lze si spočítat. V praxi to znamená – pokud ponechám na jaře v dubnu, či květnu vylétnout napadený stojící, nebo ležící strom, vzniká v blízkém okolí již ohnisko na přelomu června až července o počtu 5 – 10 stromů, pokud nechám i toto ohnisko vylétnout – mám na konci roku, nebo na jaře příštího roku již napadené území i větší než půl hektaru! Tuhle problematiku každý lesník dokonale zná.

Proto také každý lesník ví, že nejdůležitější je udržovat lýkožrouta v základním stavu, kdy neškodí, anebo jen nevýznamně. Má k dispozici několik účinných metod na místech, kde se kůrovec vyskytl v daném roce, nebo roce předchozím:

- **Prevence – nejdůležitější způsob**, jak udržovat kůrovce v základním stavu. Především to znamená udržování **sanitárního minima** v lese, tzn. neponechání žádných atraktivních zbytků po těžbách úmyslných a nahodilých, dále pečlivé

vyhledávání jednotlivých čerstvých vývrátů a zlomů, vyhledávání jednotlivých stojících stromů čerstvě napadených kůrovcem za použití všech dostupných metod zjišťování, okamžité zpracování kůrovcových stromů bez jediného dne odkladu po zjištění v období žíru, přísně pečlivá grafická a písemná evidence veškerého kůrovcem napadeného dřeva, místa výskytu s provedením ochranných opatření, naprostý zákaz zpracování jakéhokoliv čerstvě napadeného dřeva pomocí harvestorů, které při odvětvování značnou část kůry oloupají a rozmnožují tím kůrovce, dále zákaz přibližování nebo odvozu dřeva s výskytem živého brouka, doprava chemicky neošetřeného dřeva po republice v období aktivity kůrovců.

- **Trestuhodné je vědět více než dva dny o stojícím kůrovcovém stromu (není myšlena vylétaná kůrovcová souše) v době žíru! Jeden den zjistím – a druhý den musí být dole, odvětvový, asanovaný s provedenou obranou v místě výskytu!**
- **Trestuhodné je přibližování napadeného dřeva na skládku a rozsev kůrovce do dalších míst v lese, než je původní místo výskytu, kde je učiněno opatření k obraně proti namnožení.**
- **Trestuhodný je převoz neošetřeného dřeva v kůře po území republiky v období aktivity kůrovců – od poloviny dubna do konce září.**
- **Trestuhodné je skladování neošetřeného dřeva na jakémkoliv skladu, či dřevoskladu na zpracování řeziva.**
- **Trestuhodné je, pokud veškeré dřevosklady nejsou po svém obvodu opatřeny pravidelně kontrolovanými feromonovými lapači na kůrovce.**

➤ **klasické lapáky** – jedná se o nejstarší způsob kontroly, ochrany a obrany proti kůrovcům. Je to pokácený zdravý strom, který svým zavadáním láká k náletu kůrovce. Lesníci ovládají systematiku, jakým způsobem a v jakém množství lapáky klást.

Výhody: zpeněžení bez škody na sortimentu.

Nevýhody: pravidelná kontrola, napadené lapáky musí být odstraněny z lesa najednou v době, kdy počáteční larvové chodby jsou 1 – 2 cm dlouhé a lesník ví, že kladoucí samice zůstávají ještě v lapáku. Včasné vyvezení a asanace lapáků zejména při velkém množství a pracnosti se nedaří uspokojivě plnit, samice vylétnou k úživnému žíru a my tak provádíme pouze sisyfovskou práci. Klasické lapáky je dobré klást v různých místech revíru pouze pro kontrolu stupně vývoje brouka.

➤ **otrávené lapáky** – obdobně kladené jako lapáky klasické, ovšem již využívané pouze k obraně. Jsou postříkané insekticidem a opatřené feromonovou návnadou. Feromonová návnada je velice účinná a efektivní pachová záležitost (drobný pytlík s knotem) vyvinutá v sedmdesátých letech minulého století – prakticky napodobenina sexuálního pachu lýkožrouta a pachu oslabeného zavadajícího stromu. Spolehlivě láká do míst vyvěšení všechny kůrovce, kteří jsou poté usmrceni dotykovým a požerovým insekticidem (obvykle Vaztac s obarveným smáčedlem Scolycid). Obměna postřiku a přidání další feromonové návnady bývá zhruba po šesti týdnech.

Výhody: jednoduchost, odpadá pravidelná kontrola, kladení 1x za sezónu, 100% účinnost a efektivita, selektivní působnost, zpeněžení na konci sezóny.

Nevýhody: podkládání lapáku neatraktivním dřevem, při výskytu úporné vysoké buřně (devětsil, starček) dochází k zarůstání ležícího lapáku, jeho plesnivění a ztrátě atraktivity, nutný dozor při opakovaném postřiku, sběr feromonových návnad na konci sezóny.

- **feromonové lapače** – různá lapací zařízení opatřená feromonovou návnadou, která brouka neusmrcují, lákají dovnitř a zamezují již dalšímu odletu – používá se ke kontrole i obraně.

Výhody: jednoduchost, stavění 1x za sezónu, možnost ponechání na místě v případě potřeby do druhého roku, šetrný nechemický způsob.

Nevýhody: nutnost nákupu, pravidelná kontrola v 7 – 10ti dnech a sběr brouka, v místech kalamitního žíru často nutnost kontroly, evidence množství a sběru brouka i každý druhý den nebo dokonce každý den, aby byla u lapače zachována jeho účinnost, pracnost se sběrem brouka při velkém množství lapačů a na rozsáhlém území, sběr feromonových návnad na konci sezóny.

- **otrávená trojnožka** – nejúčinnější efektivní způsob obrany při zvýšeném a kalamitním stavu. Jedná se obvykle o tři polena o délce aspoň 1,5 metru a tloušťce cca 20 cm, vyrobená z nejbližšího smrkového syrového „podkápku“, opřená o sebe v místě odstranění kůrovcem napadených stromů. Trojnožka je opatřena feromonovou návnadou a celá ošetřena dotykovým a požerovým insekticidem Vaztac a obarveným smáčedlem Scolycid – případně jinými chemickými prostředky se stejnou účinností. Po šesti týdnech se přidává feromonový odparník a na trojnožku se opět aplikuje nástřik insekticidu. **Je chybou trojnožky podkládat jakoukoli podložkou – igelitem apod.**

Výhody: jednoduchost, lesní materiál – není potřeba nic kupovat, odpadá pravidelná kontrola, stavění 1x za sezónu, 100% účinnost a efektivita, selektivní působnost, oproti otrávenému lapáku nezarůstá buření.

Nevýhody: nutný dozor při opakovaném postřiku, sběr feromonových návnad na konci sezóny.

7. Co vyčítám dnešní době?

Povím k tomu své a nedívejme se politicky, anebo - že něčemu straním. Vzhledem k historii a zakládání smrkových monokultur v Evropě před více než 200 lety - tak za Rakouska-Uherska, za pozdějšího kapitalistického Československa a ještě později za socialismu - nebezpečí kůrovcové kalamity již dávno existovalo. Jenomže za všech těchto uplynulých režimů se o lesy starali vzdělaní lesníci, co pro les žili na základě zkušeností svých předchůdců. Žádný z těchto předchozích režimů nikdy nepřipustil nějaké aktivisty či ochránce bez vzdělání k tvorbě, výchově, ošetřování a ochraně lesa k tomu, aby se o lesy starali. Proto také byly předány v r.1989 lesy zdravé a nenarušené. V současné době mají hlavní slovo právě tito různí nevzdělanci, aktivisté, DUHÁCI, ochránáři (ani nevědí, co a jak ochraňovat) a další různí neznalci lesnické problematiky. Lesáci jsou odstaveni mimo, protože prý chtějí jenom kácet. Na základě tohoto hlásaného prostoduchého názoru se o naše lesy starají téměř 30 let tihle nevzdělanci a aktivisté, co mají hlavní slovo v médiích o naší přírodě. No - a tady máte výsledky jejich práce!! Zničená Šumava, kde žír kůrovce neustále postupuje, obrovská katastrofa v celé naší republice! **Není možné v dnešní době provádět tak pochybné experimenty, jako na Šumavě, kde se v uplynulých letech nechá namnožit kůrovec v miriádovém množství, který zničí rozsáhlá území lesů. Víme vůbec, co se z kůrovcem na Šumavě děje? Pokud dokáže na jiném kontinentu padat písek vysátý větrem někde na Sahaře v Africe, nebo obdobně nasáté ryby bůhví kde v oceánech obvykle tornádem – to vše odnesené o stovky kilometrů dál, kde to spadne, tak co se potom děje s kůrovcem, který je mnohem lehčí? Již jeden metr větru za sekundu kůrovce unáší a je proti němu bezmocný. To je vánek, co sotva cítíte na tváři. Při druhém letním rojení, které probíhá více v korunách stromů, bývá vynášený stoupavými proudy**

teplého vzduchu vysoko nad lesní porosty. Při každé předpovědi počasí se můžeme v televizi podívat odkud - kam větry v naší republice foukají. A, bohužel, nefoukají od nás na Šumavě do Německa, ale ze Šumavy do našeho vnitrozemí. Pokud může padat v Evropě písek z Afriky – nemůže také padat šumavský kůrovec v Beskydech, Jeseníkách, či kdekoli jinde? Není možné, aby dneska někdo mohl kůrovce beztréstně množit a působit tak škody na jiných lesích jiných vlastníků! Jak to, že stát povolil podobným hazardérům s přírodou zničit takové unikáty v přírodě, jako je např. Trojmezenský prales, či 500 – 600 let staré smrky v karu Plešného jezera?? Pokud tito hazardéři a ničitelé přírody chtějí ponechat někde v bezzásahových zónách ležet padlé dřevo – ať také zamezí množení tohoto kalamitního škůdce! Ať jejich škodlivým působením v přírodě nedochází k ničení ostatních lesů v jejich blízkosti – i vzdálených! Kdo za to nese odpovědnost???

Ponechávat lesy uměle založené pouze na přírodě - to vymyslí dneska snad jen pitomec s IQ tykve!!! Z lesníků se v téhle hloupě "demokratické" době udělali škůdci, nemohou pracovat tak, jak les potřebuje! Hlavní slovo mají lidé, co dneska tleskají usychání starých lesů a jásají, že po jejich likvidaci na kalamitních plochách sem tam něco roste. Kdo je tady teda škůdcem - při historickém pohledu 100, 200, 300 let nazpět? Kdyby dovolil císař František Josef I. za Rakouska-Uherska, aby se o lesy starali podobní aktivisté a "ochránci" - jak to vidíme nyní, uschly by ty lesy již tenkrát všude!! Lidé, copak sami nevidíte, kam nás tihle "ochranáři a aktivisté" dostali? Prohlásili smrk za škodlivý - vůbec nevím proč, ponechali uschnout horské smrčiny na Šumavě včetně stromů starých více než 600 let na extrémních stanovištích (nejcennější unikáty, které jinde v Evropě nenajdeš) a melou něco o oteplení ovzduší a že smrk má odzvoněno. Vždyť horší sucho bylo v Evropě již v letech 1946-1947 i jindy!!! Vraťte lesy lesníkům - jinak se s nimi rozlučte nyní již v krátké době! Letošní rok je již ztracený, ministerstvo nic neudělalo pro záchranu našich lesů. Pokud se okamžitě nezačne postupovat známým pečlivým způsobem (známým pro všechny lesníky) - do pěti, deseti let budou po celé naší republice lesy z převážné části zlikvidovány a zničeny!!! Nemluvím do větru, tak to skutečně dopadne...!!! Vzhledem k tomu, že v r.2018 proběhl semenný rok smrků – stromy jsou oslabené, pokud se na vše důkladně a pečlivě nepřipravíme, tak příští rok 2019 si nedovedu představit ani v nejčernějším snu!

DUHA předložila balíček opatření pro záchranu lesů - pokud bude přijat, dopadne to úplně stejně, četl jsem ty nesmysly, které vůbec nic, zejména kůrovcovou katastrofu, neřeší! Naopak, navrhovaná opatření přinesou v budoucnosti další zkázu našich lesů! Navíc i lesů jiných, než smrkových, co nejsou atraktivní pro kůrovce!!! Lze se divit, když "lesnickým expertem" DUHY je považován nějaký veterinář, ředitelem NPŠ nějaký geograf a ministrem zemědělec? Od podobných "odborníků" všechno začíná. Bez urážky uvádím prostou pravdu.

Každá kalamita se nechá zastavit – i v poměrně krátké době. Ovšem za dodržení přísných podmínek s bezodkladným, okamžitým a účinným efektivním jednáním! U kůrovců navíc ještě s nesmírnou pečlivostí, grafickou a písemnou evidencí výskytu a vědomostí o každém jednotlivě napadeném stromu. Vyžaduje to ale návrat celorepublikově uznávaného a zcela jednotného pečlivého systému opatření u všech majitelů lesa – v tom je základ! To není o navrácení soukromých lesů státu, ale o zavedení jednotného systému, odpovědné kontrole a odborném dohledu na hospodaření ve všech lesích naší vlasti bez ohledu na vlastníka!

U kalamitních škůdců není totiž myslitelné, aby někdo přísně dodržoval určená pravidla a jiný je dodržovat nemusel.

Smrk je ohrožován kůrovcem již několik stovek let. První výskyt kůrovce byl zaznamenán již v roce 1473 v Německu - oblast Harzu. V letech 1945 – 1950 lýkožrout smrkový při tehdejších přísuších způsobil největší kalamitu v celé své historii ve státech střední Evropy, kdy celkový objem napadené hmoty činil okolo 40 miliónů kubíků. **Se vši určitostí lze tuto kalamitu pokládat za výsledek dlouholetého působení II. světové války, kdy nic nemělo svůj řád a přísušky v letech 1946 – 1947 gradaci kůrovce jenom umocnily.**

I přes tyto nepříznivé poválečné podmínky dokázali lesníci nakonec kalamitu kůrovců zastavit i při mnohem omezenějších málo výkonných způsobech hospodaření, než jaké máme dneska k dispozici my!! Bylo by smutnou pravdou žít v politickém režimu, který se nedokáže porovnat s lesníky před 70ti lety!

Jenomže, my ale žádnou válkou za posledních 70 let neprošli!!!

Nezbytná opatření pro zastavení kůrovcové katastrofy pro rok 2019.

V průběhu roku 2018 se nic důležitého pro zastavení gradace katastrofálně namnoženého lýkožrouta v naší republice neučinilo, přijatá opatření z hlediska ministerstev byla zcela neúčinná a naprosto nedostatečná. Proto lze považovat letošní rok 2018 za úplně ztracený v ochraně lesa proti kůrovcům, naopak – spíš došlo k dalšímu navýšení jeho stavů! **Navíc – v roce 2018 proběhl semenný rok smrků, dřeviny jsou oslabené a v r.2019 budou mnohem atraktivnější pro napadení lýkožroutem, než v letech předchozích.** Pokud včas neučiníme efektivní a rychlá opatření, nepřipravíme se pořádně na příští sezónu, přijde obrovská devastace lesů v naší vlasti. Z tohoto důvodu je nutné pečlivě se na nástup roku 2019 připravit. Aktivitu lýkožrouta smrkového uvažujme obecně v rozmezí duben – září (období aktivity kůrovce). Na horách je začátek a konec posunutý.

Pojmy: kůrovcový strom = čerstvě napadený smrk kůrovcem, obvykle se zelenou korunou, ze kterého vylétá nový brouk

kůrovcová souše = uschlý smrk po kůrovci bez výskytu živého brouka

Důležitá a nezbytná opatření od srpna 2018 do dubna 2019:

- Okamžitý nábor vlastních zaměstnanců – a to jak kvalifikovaných pracovníků (dělníci v těžbě a přibližování dřeva), tak i nekvalifikované pracovní síly s možností proškolení (dělníci provádějící postřiky insekticidem). Pravidlo by mělo být – aspoň každá lesní správa, poleší, či jiná organizační jednotka, by měla mít alespoň jednoho traktoristu a jednoho nebo dva těžební dělníky a jednoho nebo dva dělníky pro postřiky, či loupání kmenů. Důležité pro okamžité operativní jednání při zjištění kůrovcového stromu během aktivity kůrovce.
- Zvážit zcela chybnou a škodlivou transformaci lesů v naší vlasti, která je jednou z hlavních příčin dnešní katastrofy. Vraťme nazpět Ministerstvo lesního a vodního hospodářství, vraťme nazpět odborníky, vraťme nazpět strukturu, kterou měly státní lesy před r.1989! Tehdy se o všechny lesy na území naší republiky starali pouze odborníci – i o majetky lesů jiných vlastníků v působnosti jednotlivých lesních správ a říkalo se tomu Odborná správa lesů. Existoval jednotný systém v hospodaření i ochraně lesa – samozřejmě i pro soukromé majitele, nebo majitele lesů jiných

organizací! Nelze uvažovat při boji proti kalamitním škůdcům, že bude existovat deset organizací a každá si bude dělat, co chce! A některé hodně blbě! Pokud není politická vůle návratu k tomuto osvědčenému systému – najděme jiný, ale stejně jednotný, stejně hodnotný a účinný pro všechny majitele a správce lesů!

- Nutnost zajištění dostatečného množství insekticidu Vaztac (nebo jiného) a barevného smáčedla Scolycid (nebo jiného) pro rok 2019, dostatečného množství feromonových návnad na tři série, dostatečného množství lapačů na kůrovce. Zároveň s tím i dostatečného množství postřikovačů a jiných pracovních prostředků a pomůcek.
- Nábor lesníků (revírníků) tak, aby výměra svěženého úseku lesa nepřesahovala 1000 ha – nejlépe kolem 700 ha. Případně najmout zkušené, či proškolené lidi na vyhledávání kůrovcových stromů v době aktivity kůrovce a ke sběru brouka z lapačů – nezapomínat, že na kalamitních plochách se budou vybírat lapače také denně, jinak ztrácí účinnost.
- Od září, kdy kůrovec přestane mít aktivitu, přestat kácet čerstvé kůrovcové stromy přes celou zimu - samozřejmě podle množství, aby vše bylo zvládnutelné se zpracováním na jaře před aktivitou brouka. Přes zimu totiž ptáci ukáží oklepáním kůry ještě další zdánlivě zdravé, ale napadené stromy v blízkém okolí, jejichž koruna přes zimu zůstává zelená.
- Na všech lesních úsecích v republice zavést a vrátit povinnou grafickou a písemnou evidenci kůrovcem napadených stromů v r.2018 s naplánovaným dostatečným obranným opatřením v r.2019 na hranici zeleného lesa. Všechny napadené stromy v lese se zelenou, nebo prosychající korunou s přezimujícím broukem budou označeny tečkou. Imunní kůrovcové souše z dřívějšíka není potřeba značit. Za současného zřízení odpovídá každý lesník se svěženým úsekem jakékoli organizace a každý odborný lesní hospodář u všech soukromých osob, jejichž majetek spravuje.
- Dodržování sanitárního minima a čistoty v lese. Dneska se např. likviduje často klest po těžbě dřeva svazováním do otepí a dále prodává. Otepi leží mnoho týdnů v lese bez jakékoli asanace!
- Zvážit dotaci od státu na kvalifikované dělníky v těžbě dřeva napadeného kůrovcem. Pokud nebudeme investovat včas a účelně, počítejme s miliardovými ztrátami v příštích pěti letech. Za 80,- nebo 100,- Kč za pokácený a odvětvený kubík napadeného dřeva nikoho nezískáme pro zastavení současné katastrofy.
- Zakázat veškeré mýtní těžby i těžby v probírkách nad 40 let, dočasně i v probírkách do 40ti let – ubírá to těžební kapacity pro účelnou likvidaci kůrovcové katastrofy. U lesních hospodářských celků, kde byla překročena výše maximálních těžeb z hlediska Lesního zákona, zakázat veškeré mýtní těžby do konce decénia, jak je v zákonu uvedeno. Všechny prostředky v roce 2019 věnovat pouze na zpracování a asanaci kůrovcového dřeva. Obecně lze říci, že by měly být zakázány veškeré mýtné těžby v celé republice nejméně na deset příštích let! Tak totiž říká litera Lesního zákona – pokud jsou překročeny maximální plánované těžby v decéniu – nesmí se do konce decénia provádět jakékoli úmyslné mýtní těžby! Vůbec se tohle nedodrhuje a lesy jenom drancujeme! Pokud je v republice takový stav, že maximální těžby jsou překročeny těžbami kůrovcem napadeného dřeva – musí být zakázáno také nejméně na deset let úmyslně těžít další porosty! Chraňme si ty lesy, každý si chceme přeci sebrat hříbka a usednout v chládku lesa do stínů stromů, kde vám nad hlavou zpívají ptáci... Takové okamžiky již nikdy nezažijete, pokud budete sedět třeba v místech zničených lesů na Šumavě! Mezi těmi mladými nárosty 1 – 8 metrů vysokými! Ani stín, ani toho zpívajícího ptáka tam nenajdeš! A o hříbku, jímž se potěšíš okem, či večer se smaženým vajíčkem – už jenom pouhá představa ti zbývá...Nic jiného, v tolik zpustošených lesích!!! Copak je vám to všem jedno, lidé??

➤ **Do konce roku 2018 uvést v platnost vyhlášku (nařízení, normu), která bude bezpodmínečně jednoznačně zakazovat a přikazovat:**

- Zákaz ponechávat kůrovcové stromy v období aktivity kůrovců od doby zjištění déle než tři dny stát bez jejich pokácení, odvětvení a následné asanace odkorněním, či insekticidem.
- Zákaz přibližování napadeného dřeva s živým broukem z místa výskytu kůrovcových stromů po jejich pokácení a odvětvení v období aktivity kůrovců. Přibližovat na skládky lze pouze zcela odkorněné dřevo, nebo později dřevo s kůrou po jeho předchozí asanaci insekticidem, ve kterém se již nevyskytuje po kontrole živý brouk – obvykle nejdříve po měsíci.
- Zákaz těžby kůrovcových stromů a zpracování kůrovcem napadených stromů od stadia kukly harvestory a jejich následné vyvážení z lesa na skládky. Harvestory značnou část kůry při odvětvení oloupují a dochází k dalšímu rozsevu brouka po lese. Při předpokladu, že se do začátku dubna 2019 nepodaří sehnat dostatečné množství kvalifikovaných těžebních zaměstnanců pro všechny lesní organizační jednotky, lze z důvodu nebezpečí prodloužit povolit pomocí harvesterů během dne (nikdy v noci) napadené dřevo zpracovávat pod podmínkou, že bude stát za harvesterem proškolený pracovník s postřikovačem, který ihned po pojezdu harvesteru veškeré větve s oloupanou kůrou a vyrobené sortimenty asanuje insekticidem a obarveným smáčedlem. **Doporučení: používat pouze motorový postřikovač, který dokáže lépe proniknout insekticidu do větví s oloupanou kůrou a naskládaných sortimentů než postřikovače mechanické – tam dochází pouze k povrchové asanaci.**
- Zákaz ponechání míst s pokácenými kůrovcovými stromy ze zimy bez opatření k obraně – otráveným lapákem, lapačem, otrávenou trojnožkou s feromonovou návnadou. Podle přísně vedené evidence minulého roku. Při tak rozsáhlé kalamitě v republice není dostatečný klasický lapák, ten používat pouze pro kontrolu vývoje v různých místech a v malém množství. Pravidlem musí být – po pokácení kůrovcového stromu a jeho asanaci, pracovníci rovnou provedou na místě některý z výše uvedených způsobů obrany proti namnožení kůrovců. **Doporučení: nejúčinnější je trojnožka z dostupného materiálu v okolí.** Obranná opatření provádět ve vzdálenosti 6 – 20 metrů od nejbližších zelených smrků. Je zbytečné provádět na prázdných rozsáhlých holinách ve velkých vzdálenostech od zelené stěny lesa. Stejně tak před jarním rojením je potřeba v místech pokácení kůrovcových stromů asanovat chemicky i okolní pařezy. Zjara je kůrovec přezimující v kůře stromů, pařezech i okolní hrabance ztuhlý, potřebuje vyvýšená místa ke svému vzletu, vylézá na okolní pařezy, kde se ohřívá a poté teprve vzlétne. Obvykle užívaný Vaztac je dotykový a požerový insekticid. Platí také prastaré lesnické pravidlo, které dodržovali naši lesníci předchůdci. Ti říkali jednoznačně: „Co nepochytáš na jaře, tak v dalším rojení již moc nezachráníš!“ Držme se rady našich zkušených předchůdců. Je v tom tuze pravdy...
- Zákaz ponechat stojící kůrovcové stromy ze zimy až do období aktivity kůrovce, kdy z nich vylétá brouk. Bezpodmínečně musí být tyto stromy včas pokácené a asanované - v nížinách do konce první poloviny dubna, na horách druhé poloviny dubna s následným obranným opatřením (trojnožkou).
- Zákaz chemicky neošetřeného dlouhodobého skládkování dřeva v lese v době aktivity kůrovců. Chemicky ošetřených skládek lze naopak využít pomocí feromonového odparníku, podobně jako u otrávených lapáků. **Doporučení:**

lesní skládky ošetřovat motorovými postřikovači, kdy dochází k lepší asanaci než povrchové u postřikovačů mechanických.

- Přísný zákaz převozu a skladování chemicky neošetřeného dřeva v rámci celé republiky a kdekoli v České republice.
- Přísný zákaz skladování chemicky neošetřeného dřeva na všech manipulačních, či dřevozpracujících skladech – i soukromých. Všechny tyto sklady musí být povinně po svém obvodu vybaveny lapači kůrovce s feromonovou návnadou podle daných pravidel, kdy vzdálenost jednotlivých lapačů nepřekročí 50 metrů. Neexistuje zde výjimka!
- Příkazem musí být dneska daná a postihovaná odpovědnost za správu jakéhokoli lesního majetku – i v národních parcích. Pokud chtějí např. v Národním parku Šumava mít nějaké bezzásahové zóny, budiž, ať je mají. Ale musí potom zabezpečit, že z jejich zón se nebude šířit kůrovec na ostatní vedlejší majetky, na lesní celky, kde také obhospodařují lesy. Že působením jejich práce nebudou ohroženy jiné majetky, že nebude likvidována historická příroda ponechaná nám našimi předchůdci – lesní pralesy, místa s výskytem reliktních stavů fauny a flóry, že nedojde jejich působením k ničení historických území a stavů výskytu ojedinělých a nedotčených míst přírody lidskou rukou! To znamená, že na jejich území musí mít kůrovce pod kontrolou, kůrovec jimi vypěstovaný nebude překračovat hranice jimi vyhlášených bezzásahových zón, nebudou se tam vyskytovat kůrovcové stromy a souše, všechno bude, jak se říká, v lajně a v pořádku. Pokud tohle neumí, nedokáží, pak nastupuje nařízení stejné jako pro všechny ostatní majitele, či správce lesa v naší vlasti! Zatím všichni ti ministři a lidé z parku dokázali za posledních 25 let akorát zničit nejkrásnější centrální část Šumavy a také nejzachovalejší! Nelze nyní uprostřed nejhorší katastrofy kůrovce v republice uvažovat, že někteří se budou snažit kůrovce likvidovat a jiní jej budou záměrně pěstovat. Ať se to tedy zaměstnanci NPŠ naučí! Pokud fouká vítr ze Šumavy do vnitrozemí – nevíme vůbec, kde v republice jimi vypěstované miriády kůrovce spadnou! A každý musí mít odpovědnost za vzniklou kalamitu, škodu – i v Národních parcích! Za všech předchozích režimů před r.1989 až po Marii Terezií – by podobní lidé, co by se takto starali o přírodu, byli zavřeni v arestu!
- Zákaz výběrového řízení pro jakoukoliv nahodilou těžbu vzniklou kůrovcem, větrem, sněhem, námrazou a dalšími činiteli. Výběrová řízení ponechat pouze pro plánované mýtní a předmýtní těžby. Příkaz výběrových řízení pro nahodilé těžby jakéhokoliv charakteru, kde hrozí nebezpečí z prodlení – to mohl vymyslet snad jenom člověk, který chce škodit – za války se mu říkalo „sabotér“!
- Přísný zákaz ponechání větrné kalamity obvykle spadlé na podzim, či na jaře v takovém stavu, který by nebylo možné včas zpracovat do začátku června. Chytrý lesník v místech s kůrovcovou kalamitou ponechá obvykle do konce května čerstvě napadenou hmotu po větrné kalamitě jen proto (tu kterou včas zvládne), aby rojící se kůrovec do těchto polomů nalétal. Poté ji nechá včas přiblížit a odvézt z lesa. Nejjistější preventivní ochrana je - co nejvíce pochytat a vyvézt včas z lesa ven na místa, kde je snadná kontrola, nebo likvidace! Musí na to vše mít ovšem odpovídající kapacity, aby všechno včas zvládnul, a nesmí nikdy vývoj kůrovce v lesních porostech přejít do stádia „kukly“, či „hnědého brouka“.

- Příkaz sběru všech použitých feromonových odparníků v průběhu měsíce září a října. Neexistuje, aby jakákoli feromonová návnada zůstávala v lese z předchozího roku – i po roce je pro kůrovce přitažlivá a může způsobit další ohniska a nebezpečí.
- Příkaz vedení pečlivé, pravdivé a zcela vypovídající grafické i písemné evidence o každém jednotlivém napadeném stromu, ohniscích, o místech výskytu kůrovců u všech organizací, které se starají o lesy; také o provedených opatření na těchto místech proti nadměrnému množení kůrovců. Např. Národní park Šumava podává zcela lživé a nepravdivé informace! Jak je to možné? Jak je možné u státní organizace takto postupovat? Jak je možné nemít dostatečný přehled o stavu spravovaných lesů??? Takový přístup je základ zkázy našich lesů – nejenom na Šumavě! Pokud neexistuje pravdivá informace – nelze proti kůrovcům také účinně postupovat, bránit se!

Převážně to, co je uvedeno, to jsou většinou dávno známá prastará pravidla lesníků v ochraně lesa proti kůrovcům před r.1989! Opakuji je pouze proto, že se na ně v dnešní době naprosto zapomnělo a nedodrží se vůbec! Dneska se nikdo nepozastaví nad kůrovcovým stromem, nad zlomem napadeným kůrovcem, či vývratem, ze kterého vylétá brouk. Dříve za to byly sankce, byli lesníci sesazováni ze svých funkcí! To není o žádném socialismu, o komunistech. Stejně tak totiž učinil za Rakouska-Uherska císař František Josef I., stejně tak kníže Schwarzenberk, stejně tak za nové republiky po r.1918 kapitalistický řád, stejně tak i po r.1948 socialistický režim. Dříve by vás každý předchozí režim za tak liknavý přístup nejméně vyhodil z práce!

Co potom chceme v dnešní době, kterou nazýváme „demokracií“, kdy o lese rozhodují lidé zcela neodborní, neumětelové a pavědci zabývající se nesmrtelností chrousta?? Kdy není nikdo za nic odpovědný?? Prostý chaos!

Pokud není politická vůle k návratu k obhospodařování lesů, jak tomu bylo před r.1989, kdy se o lesy starali odborníci v rámci obvodů lesních správ pod Odbornou správou lesa, je nutno vycházet ze současného stavu. Pak ale musí být určeno, kdo je odpovědný a kdo odpovídá za stávající stav. Musíme si uvědomit, že i kousek lesa, který napadne kůrovec třeba na území malého soukromého vlastníka na území cca 0,20 ha, zapříčiní vývoj takový, že je v blízkém okolí likvidováno kůrovcem několik hektarů až desítek hektarů takto namnoženým broukem! Odborní lesní hospodáři dneska berou pouze peníze za spravované lesní celky různých soukromých vlastníků. Odborní lesní hospodáři mají těžkou pozici, pokud soukromník řekne, je to můj les. Jenomže lze na vše pohlížet i takto: koupil jsem si nyní auto, je to moje auto! Ale pokud s ním způsobím někomu škodu, musím ji zaplatit! Tak tomu musí být i v lesnictví, kde není škoda ihned patrná – nutno ji předvídat. Právnický by se asi těžko dokazovalo, jestli vedlejší lesy dalšího majitele žere můj brouk, u kterého já neudělal patřičná opatření. Proto je nutné, říci si jednoznačná pravidla hry, které musí respektovat každý majitel lesa! Proto musí být dané odbornému lesnímu hospodáři takové páky, aby nebyl jenom on odpovědný za stav lesů, který spravuje. On sice nemůže přikázat majiteli, ale může nahlásit majitele, který odmítl jím navržený okamžitý postup, aby nebyl postihovaným viníkem on, jako odborník. Pak je odpovědný majitel lesa, který neuposlechl Odborného lesního hospodáře. Poté nutno okamžitě jednat – asi podobně: pokud jedeš na červenou, dostaneš pokutu okamžitě, bez smlouvání. Tak to musí platit i v lese! Někdo musí být odpovědný za jízdu na červenou – buď majitel, anebo flink odborný lesní hospodář, který jej včas neuvědomil!

Stejně tak si nemůže např. Národní park Šumava osobovat právo na množení kůrovce, zatímco ostatní na celém území naší vlasti se budou snažit o navrácení stavu kůrovců do základních a málo nebezpečných stavů! Osobně jsem zažil, jako polesný, či lesní správce v blízkém sousedství Národního parku vznik divných ohnisek výskytu kůrovce, kdy jsme marně hledali, co jejich vznik spustilo. Obvykle to bývá opomenutý napadený a vylétnutý zlom, nebo vývrat, nebo opomenutý kůrovcový strom, či nějaké nedodržení sanitárního minima v lese. Nikdy jsme nic podobného nenalezli a přitom najednou v některých místech vzniklo v určitém roce poměrně veliké ohnisko s přemnoženým broukem. Přitom jsme byli od míst v Národním parku Šumava, kde probíhal intenzivní kůrovcový žír a kůrovce tam chovali jako domácí zvíře, vzdáleni po větru více než 20 kilometrů! Znali jsme způsoby ochrany lesa, vždy jsme dokázali včas zastavit další rozmnožení kůrovců. Ale k určitým škodám u nás v sousedství parku také docházelo!

K Národnímu parku Šumava uvedu ještě jednu okolnost. Za dobu jeho trvání zmizelo ze Šumavy úmyslnými těžbami, nahodilými těžbami a odumřením po kůrovcových kalamitách kolem 20 milionů kubíků, spíše odhaduji, že to bylo více. Kdyby se na území Šumavy nevytvořil Národní park a hospodařilo se zde normálně podle Lesního zákona, nevytěžili by lesníci za tu dobu ani zdaleka polovičku při využití všech těžeb, který jim zákon dovoluje! Lesní zákon lesníkům neumožňuje provést těžbu dřeva na větší ploše, než je jeden hektar, nesmí být holina větší a další seč může lesník přiřadit, až když je zajištěná kultura po předchozí těžbě – obvykle to bývá za 7 – 10 let. Nedošlo by nikdy k prořezávání lesů hloupými neodbornými zásahy, jak vidíme na území Národního parku, kdy přestávají být porosty stabilní, jsou rozvolněné v zápoji a podléhají ve velké míře větrným kalamitám. To samé se děje v předmýtních porostech, v probírkách, kde jsou záměrně káceny kostrové nejstabilnější stromy, nebo vyskytující se jedle a buky! Tomuhle se říká sabotáž – nic jiného! Dovedu-li svoji úvahu do úplného konce – aby bylo možné lesní porosty kácet a ničit ve velkém, je potřeba přenechat starost o lesní porosty ochráncům přírody!!! Pak to jde a veřejnost tomu tleská, protože lesníci chtějí pouze kácet dřevo a stateční ochránci se přivazují ke stromům, aby je pokácet nemohli!

S Národním parkem sousedí srovnatelné lesy v horském masívu Boubín (1362 m) až Bobík (1267 m). Zhruba je to tak veliké území, jako nynější holiny a uschlé porosty v Národním parku. Na tomto území se starají o lesy lesníci rozličných lesních správ. Provádějí zde těžby podle Lesního zákona – a vidíte nějaké rozsáhlé holiny nebo zničené lesy??? Je Boubín a Bobík holý podobně jako Plechý, Třístoličnický, Poledník, Luzný a další hraniční hory Šumavy? Ne, na obou hlavních vrcholech a na hřebenu stojí staré zdravé lesní porosty. Ne, tyhle lesní porosty zůstávají nenarušené a úmyslné těžby nejsou ani znát v celkovém prostředí lesa!!! Každý si může provést srovnání v rozdílném hospodaření a přístupu k přírodě! Proč teda všichni věří tomu, že je dobře, když mizí z přírody staré lesy tak obrovským a škodlivým tempem, jako vidíme v NPŠ??? Proč věříte všichni pomatencům a pavědcům z Národního parku, kteří tvrdí, že je jediné správné, pokud lesní porosty odumřou?! Nezapomínejme, že oni tuhle katastrofu způsobili, nebylo větší od čtvrtohor a oni si musí své škodlivé jednání zdůvodnit, obhájit! A obhajují své konání velice úspěšně obelháváním, balamucením všech nás ostatních! Oni píší články, vyrábějí filmy, jak je to odumírání lesů prospěšné přírodě, jak přibývá ptáků, hmyzu a jáněvímčeho ještě na těch jejich stepích a lesostepích. Jejich publikovaným „vědeckým“ výzkumům a tvrzením, že bezlesí poskytuje útočiště více ptákům a jiným tvorům, že je zde více různého hmyzu – než poskytuje vysoký starý les - tomu snad nemůže věřit ani dítě z mateřské školky!!!

A tohle má být ochrana přírody...?!!!!

Transformaci lesního hospodářství a systém výběrových řízení v lesích trvajících několik týdnů při zpracování lesních kalamit různého původu mohli vymyslet snad jenom blázni, jejichž jediným cílem je likvidace naší přírody!

Pokud nedodržíme a neuvedeme okamžitě v platnost výše uvedená pravidla ihned od srpna 2018 – rozlučme se do pěti až deseti let s převážnou částí našich lesů, které pokrývají zhruba třetinu území naší vlasti! Také nutno počítat s obrovskou ekonomickou ztrátou.

První nezbytný krok je na naší vládě, na našich volených poslancích – oni, a nikdo jiný, způsobili tolik nepříznivý stav všech lesů v naší vlasti za posledních 29 let. Mají osm měsíců na to, aby mohli jednat a všem lesnickým složkám připravili půdu na zastavení této katastrofy! Aby všechny lesnické složky mohly a musely postupovat jednotným, účinným a efektivním způsobem. I všechny naše národní parky musí mít kůrovec na základním stavu a nemohou se omlouvat nějakým blbým tvrzením, že kůrovec je součástí „zdravé přírody“! Pokud to nedovedou – ať teda v národních parcích slouží lidé, co tohle dokáží! Bylo by smutné říkat, že současní „odborníci“ nesahají ani ke kotníkům lesníků před 70ti lety!

Každou kůrovcovou kalamitu – dneska už katastrofu – lze zastavit poměrně rychle...!

Ve Vadkově 18.7.2018

Ing. Jan Štrobl